

## DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.204/2010/4. szám

### A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Hajdú Ibolya ügyvéd (4024 Debrecen, Újházi Ede u. 9. fsz. 1. szám) által képviselt felperes neve (felperes címe. szám) felperesnek, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Képviseleti Főosztálya (1363 Budapest, Pf: 24., ügyintéző: ... osztályvezető) által képviselt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság (4400 Nyíregyháza, Bocskai u. 2. szám) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 6. P. 20.051/2009/24. sorszámú ítélete ellen a felperes által 25. sorszám alatt előterjesztett és 26. sorszám alatt megindokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

#### Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 8 000 (Nyolcezer) forint fellebbezési eljárási költséget, és külön felhívásra térítsen meg az államnak 34 750 (Harmincnégyezer-hétszázötven) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

#### Indokolás:

A felperes tulajdonát képező, bérlet útján hasznosított, ismeretlen időpontban és ismeretlen személy által csempészésre átalakított személygépjárművel csempészet vétségét követték el, ezért az eljáró vámhivatal 2004. június 25-én elrendelte annak lefoglalását, s az ügyészség a vádiratban indítványozta a Btk. 77. §-ának (1) bekezdés b) pontja alapján a gépjármű és tartozékai elkobzását. Az elsőfokú büntetőbíróság 2006. október 20-án meghozott ítéletében - indokolás nélkül - rendelkezett a gépjármű és tartozékai elkobzásáról, amely ítéletet a tárgyaláson jelen nem volt felperesnek mint egyéb

érdekeltnek nem kézbesítette. A felperes 2007. május 5-én írásban tájékoztatást kért az elsőfokú bíróságtól a gépjármű sorsáról, és kérte az ítélet kézbesítését. 2007. július 4-én előterjesztett felülvizsgálati kérelmét a Legfelsőbb Bíróság fellebbezésként rendelte elbírálni, amire a 2007. december 12-én hozott alperesi másodfokú ítélettel került sor. Az alperes az elsőfokú ítéletnek a gépjármű elkobzására vonatkozó rendelkezését megváltoztatta, a gépjármű lefoglalását megszüntette és kiadni rendelte a felperesi gazdasági társaságnak, amelyre 2008. február 20-án került sor.

A felperes módosított keresetében az alperest 585 000 Ft értékcsökkenésből adódó és a perindítást megelőzően általa beszerzett szakértői vélemény 24 000 Ft-os költségéből adódó kárának, valamint ezen összegek után 2004. június 26. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata és perköltség megfizetésére kérte kötelezni. Az alperes jogalap hiányában a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 5 900 Ft-ot és annak 2007. április 20. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest az alperes javára 23 783 Ft perköltség, az államnak külön felhívásra 34 750 Ft le nem rótt eljárási illeték megfizetésére.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy az alperes kártérítési felelősségét az elsőfokú büntetőbíróságnak az a felróható mulasztása alapozza meg, hogy a Be. 55. §-ának (1) bekezdése, illetve 51. §-ának (2) bekezdés d) pontja, 324. §-ának (1) bekezdés h) pontja és 262. §-ának (1)-(2) bekezdése ellenére elmulasztotta közölni a felperessel, mint a büntetőeljárás egyéb érdekeltjével az elsőfokú ítéletet, ezzel együtt pedig elmulasztotta a felperes tájékoztatását az elsőfokú ítélettel szembeni jogorvoslati lehetőségéről. E mulasztással okozati összefüggésben a perbeli gépjármű kiadását ténylegesen késleltető időtartam a 2006. november 12-től 2007. december 21. napjáig terjedő időtartamban határozható meg. Az elsőfokú büntetőbíróság szabályszerű eljárása esetén ugyanis a felperes fellebbezése 2006. november 12. napján állhatott volna legkésőbb az elsőfokú bíróság rendelkezésére, így az ezen időpontig eltelt idő a rendes ügymenet által szükséges időmúlásnak tekinthető és nincs összefüggésben az elsőfokú bíróság mulasztásával. A felperes fellebbezésként elbírálandó felülvizsgálati kérelme 2007. szeptember 21-én érkezett meg az elsőfokú bírósághoz, melyet követően a gépkocsi 2008. február 20-i kiadásának időpontjáig eltelt idő ugyancsak a rendes ügymenet körébe tartozó időmúlás, így szintén nincs oksági kapcsolatban az elsőfokú büntetőbíróság mulasztásával. Megállapította továbbá, hogy a felperes kártérítés jogcímén az eljáró elsőfokú bíróság felróható mulasztásával okozati összefüggésben álló 10 hónapi késedelemre eső természetes avulás okozta értékcsökkenést, mint tényleges kárt érvényesítheti, melynek összegét a perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény alapján 5 900 Ft-ban határozta meg, elfogadva a szakértő azon megállapítását, hogy a perbeli gépjármű forgalmi értéke 2006. október 20-án 74 560 Ft-ban vélelmezhető, amely érték havi 590 Ft természetes avulással csökkentendő, így 2008. február 20-án a kiadása időpontjában a gépjármű értéke 65 000 Ft lehetett. Utalt arra, hogy a felperest ténylegesen ért kár nem egy átlagos minőségű, adott típusú személygépjármű forgalmi értékének és értékcsökkenésének figyelembe vételével, hanem a felperes tulajdonát képező, lefoglalás

alatt állt gépjármű forgalmi értékének és értékcsökkenésének figyelembe vételével határozható meg, ezért a szakértői bizonyítás továbbfejlesztésére irányuló felperesi bizonyítási indítványt elutasította, és az alperest az általa megalapozottnak ítélt kárösszegben a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése, 348. §-ának (1) bekezdése és 349. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján marasztalta a felperes javára.

A keresetben kárként érvényesített, a perindítást megelőzően a felperes által beszerzett szakértői vélemény 24 000 Ft-os költségigényét a perköltségnek minősítette és azt ekként bírálta el.

Ítéletének indokolásában kitért arra is, hogy a polgári bíróság a kártérítési ügyben nem bírálhatja felül a büntetőügyben született jogerős döntést, ebből adódóan a perben nem vizsgálható, hogy abban helyes volt-e avagy sem a gépjármű elkobzásának mellőzése. Az a tény, hogy a másodfokú büntetőbíróság eltérő jogi álláspontja miatt az elsőfokú ítélet elkobzásra vonatkozó rendelkezését megváltoztatta, önmagában nem teszi megállapíthatóvá, hogy az elsőfokú ítéleti rendelkezés ne minősülne jogértelmezési kérdésnek, amikor is a következetes bírói gyakorlat szerint kizárólag a nyilvánvaló és kirívó jogértelmezési tévedések alapozhatnak meg kártérítési felelősséget.

Utalt továbbá arra, hogy miután a felperesnek a perben nem volt olyan tényállítása, miszerint a lefoglalt személygépjármű őrzésére, tárolására szakszerűtlenül került volna sor, és ezzel okozati összefüggésben a gépjárműben bármely kár keletkezett volna, a kizárólag ilyen tényállási elemek között releváns felperesi és alperesi jogi érvelések elbírálását mellőzte.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása és a keresetének történő teljes helyt adás, az alperes első- és másodfokú perköltségben marasztalása iránt a felperes élt fellebbezéssel. Ennek indokolásában vitatta az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontját, hogy az alperes kártérítési felelősségét megalapozó felróható magatartás csupán az elsőfokú büntetőbíróságnak az ítélet kézbesítésében megnyilvánuló mulasztása lenne. Álláspontja szerint az alperes kártérítési felelősségének jogalapja abban áll, hogy az elsőfokú büntetőítélet jogellenesen rendelkezett a gépjármű elkobzásáról, mely döntés kifejezett kogens törvényi rendelkezésbe ütközött, és nem jogértelmezésen alapult. Ez egyébként kitűnik a jogerős büntetőítélet indokolásából is. A felperes számára közömbös, hogy a mulasztásból eredő jogsértő állapot milyen ok miatt állt fenn, a jogellenesség a gépjármű visszaszármaztatásakor szűnt meg, így az alperes kártérítési felelősségét megalapozó mulasztás végső időpontja a gépjármű kiadásának napja volt, s a felperest 2008. október 20. napjával bezárólag illeti meg kártérítés.

Továbbra is fenntartotta a szakértői bizonyítás továbbfejlesztésére irányuló bizonyítási indítványát. A szakértő ugyanis a gépjármű 2006. október 20-i értékét abból kiindulva vélelmezte, hogy 2008-ban az autó már csak roncsértéken volt értékesíthető, és a szakértő azt feltételezte, hogy 2006. és 2008. között a jármű állapotában nem történt változás. Ez a szakértői álláspont csak fikció. Hangsúlyozta, hogy az avulás, az értékcsökkenés szükségképpen egy lineáris folyamat, amely egy álló, használaton kívüli gépjármű esetében egyenletes és nem pedig drasztikus értékcsökkenést feltételez. Ennek megalapozásaként hivatkozott arra, hogy a jármű a lefoglalásakor műszakilag forgalomképes állapotban volt, érvényes műszaki engedéllyel rendelkezett, ezért a szakértő akkor járt el helyesen, amikor a perindítást megelőzően adott szakértői véleményében a gépkocsi értékét az EUROTAX

katalógus alapján határozta meg a keresetben is rögzített áron, a katalógusárát a jármű egyedi adatai alapján szükséges korrekciók értékekkel csökkentve.

Álláspontja miatt az elsőfokú bíróság alaptalanul hivatkozott a szakértői bizonyítás továbbfejlesztésére irányuló indítványa elutasításának indokaként a szakvélemény észrevételezésének késedelmére. A késedelmét tényét nem vitatja, azonban az terhére figyelembe nem vehető, mivel az elsőfokú bíróság eljárási hibát vétett, mert az észrevételezésre a szakértői díjat megállapítható, fellebbezhető végzésében hívta fel, amely nem tartalmazhatja fogalmilag a bizonyítási indítványokra történő határidővel tűzött felhívást is, azt álláspontja szerint egy külön jogorvoslattal nem támadható pervezető végzésbe kellett volna az elsőfokú bíróságnak foglalnia.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme helyes indokai alapján az elsőfokú ítélet helybenhagyására és képviselőjének a másodfokú tárgyaláson való megjelenésével felmerült költségében felperes marasztalására irányult.

Az ítélet tábla az alperest a keresetben kis részben marasztaló elsőfokú ítéleti rendelkezést a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette, a felperes fellebbezését alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság az ügy érdemére kiható eljárási hiba nélkül hozta meg érdemi döntését. Nincs eljárásjogi akadálya annak ugyanis, hogy a bíróság a szakértői díjat megállapító végzésébe más rendelkezést is belefoglaljon. Az elsőfokú bíróság eljárási hibát azzal vétett, hogy a határidő elmulasztásának jogkövetkezményeire végzésében a felperest nem figyelmeztette, így önmagában a mulasztás a szakértői bizonyítás mellőzését - szükségessége esetén - nem indokolná. Ezen eljárási hibának azonban az ügy érdemére kiható hatása nem lehetett, mivel a szakértői bizonyítás szükségtelen volt. A perbeli gépkocsit csempészésre átalakították, melynek a közúti közlekedésben részvétele még érvényes műszaki vizsgálattal is jogellenes volt, és műszaki kialakításnál fogva veszélyeztette a közúti közlekedés többi résztvevőjének biztonságát is. A perbeli szakértőnek a perindítást megelőzően adott, az EUROTAX katalógusból kiinduló véleménye ugyanúgy fikción alapult, mint amikor a kiadáskori roncsállapotából következtetett vissza a 2 évvel korábbi állapotára. A további szakértői bizonyítás sem vezethetett volna egzaktabb megállapításokra, csak a fikciók számát növelte volna, és semmiképpen nem igazolhatott volna olyan kárt, amelyért az alperes kártérítési felelősségének jogalapja megállapítható lenne.

A Ptk. 339. §-ának az elsőfokú ítélet indokolásában pontosan idézett rendelkezése értelmében ugyanis a kártérítési felelősség megállapításához a jogellenesség, a kár, a kettő közötti okozati összefüggés bizonyítása szükséges a károsult részéről, a károkozó pedig a felróhatóságának hiányát köteles bizonyítani.

A Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése alapján pedig vagyoni kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A felperes a keresetében károkozó magatartásként kizárólag a gépjármű elkobzásának tényét jelölte meg, amely magatartással a keresetben érvényesített kár nincs okozati

összefüggésben. A gépjármű természetes avulása ugyanis kizárólag az idő múlásával függ össze és nem az elkobzás tényével. A gépjárműnek a természetes avulása miatti értékcsökkenése akkor is bekövetkezett volna az elkobzás ideje alatt, ha elkobzás hiányában a gépjárművet a felperes birtokolta volna. Természetesen ekkor a felperesnek lehetősége lett volna a karbantartásra, ami viszont kiadással járt volna, melyet így megtakarított. A jogerős büntetőítélet tükrében vitathatatlan tény az alperesi magatartás jogellenessége, miután azonban a keresetben érvényesített kár ezzel nincs okozati összefüggésben, az alperes marasztalásának felemelése kizárt volt, ennél fogva a jogellenes magatartás felróhatóságának vizsgálata és megítélése is szükségtelenné vált az ítélet tábla részéről.

A Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése alapján a jogellenes alperesi magatartással okozati összefüggésben érvényesíthető kárnem lehetett volna a bérleti útján való hasznosítás meghiúsulása miatt elmaradt haszon, vagy nem megfelelő őrzési körülmények esetén az azzal okozati összefüggésben álló vagyonsökkenés érvényesítése. A felperes azonban a keresetében ilyen kárnemeket nem érvényesített, ilyen tárgykörben kereseti tényállítással, bizonyítási indítvánnyal nem élt.

Az ítélet tábla a kifejtett indokok alapján az elsőfokú bíróság ítélet fellebbezett részét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes köteles az alperesi jogi képviselőnek a tárgyaláson megjelent költségét mint készkiadását a Pp. 75. § (1) bekezdése és 78. §-ának (1) bekezdése alapján perköltséggként az alperesnek megfizetni.

A felperes köteles a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése és a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 15. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján a per tárgyi illeték-feljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt fellebbezési illetéket az államnak utólag megtéríteni.

D e b r e c e n, 2010. június hó 17.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Szabóné dr. Bélteky Erzsébet s.k. előadó bíró, Süliné dr. Tózsér Erzsébet s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő